

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії
Волинського національного
університету імені Лесі Українки

«12» травня 2022

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ІСПИТУ

ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ ЗДОБУТОГО СТУПЕНЯ

«БАКАЛАВР», «МАГІСТР», ОКР «СПЕЦІАЛІСТ»

ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО

(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 ПСИХОЛОГІЯ

(освітньо-професійна програма – «Клінічна психологія»)

ЛУЦЬК – 2022

Пояснювальна записка

Програма фахового іспиту складена відповідно до освітньо-професійної програми «Клінічна психологія» спеціальності 053 Психологія.

Програма фахового іспиту передбачає перевірку набуття особою компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартом вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

У програмі відображено зміст підготовки з фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін: «Загальна психологія», «Психофізіологія», «Клінічна психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Математичні методи в психології», «Диференціальна психологія», «Психологія праці та інженерна психологія», «Юридична психологія».

Тематичний виклад змісту програми:

1. Предмет психології. Поняття «принципу» в психології. Становлення і розвиток психології як самостійної науки.
2. Методологічні основи психологічного дослідження. Система методів дослідження у психології.
3. Поняття про відчуття. Рефлекторна природа відчуттів. Критерії класифікації відчуттів.
4. Сприймання як один із пізнавальних процесів. Закономірності та види сприймання. Ілюзії і галюцинації.
5. Поняття про увагу та її роль у життєдіяльності людини. Характеристика основних видів уваги.
6. Загальна характеристика уваги. Функції та властивості уваги. Види уваги.
7. Поняття про пам'ять. Види пам'яті. Загальна характеристика мнемічних процесів.
8. Загальна характеристика категорії мислення. Основні форми мислення (поняття, судження, умовивід). Розумові дії та операції.
9. Природа інтелекту. Основні підходи до природи і структури інтелекту. Оцінка інтелекту.
10. Мова і мовлення. Види мовлення. Мова як друга сигнальна система.
11. Мотивація як сукупність особистісних (стійких) і ситуативних (динамічних) факторів. Характеристика понять «мотивація», «потреба», «мотив» у психології.
12. Психологічні особливості екстринсивної (зовнішньої) та процесуально-змістової (інтринсивної, внутрішньої) мотивації.
13. Мотивація в теорії поля Курта Левіна (поняття валентності, психологічного поля та польової поведінки). Структура особистості за К.Левіним. Характеристика ефекту Зейгарнік (ефекту незавершеної дії).
14. Мотивація досягнення, її структура. Рівень домагань як особистісна детермінанта мотивації досягнення. Залежність рівня досягнень від сили

мотивації. Закони Єркса-Додсона. Феномен перемотивації.

15. Психологічні механізми розвитку мотивації: мотиваційне переключення і зумовлення, мотиваційна фіксація, підкріплення (позитивне і негативне) поведінки.

16. Поняття емоції у психології. Фізіологічна основа емоцій. Емоційні властивості. Загальне уявлення про почуття. Класифікація почуттів.

17. Основні емоційні стани особистості. Стрес. Афекти та афективна поведінка. Настрій. Фрустрація. Емоційний тон.

18. Поняття про волю. Фізіологічна основа волі. Воля, її основні ознаки та функції. Поняття вольової дії, проста і складна вольова дія. Теорії волі.

19. Визначення та співвідношення понять «особистість», «індивід», «індивідуальність».

20. Поняття про психологічну структуру особистості. Характеристика біологічних та соціальних аспектів особистості.

21. Класифікація сучасних психологічних теорій особистості, їх характеристика.

22. Загальна характеристика ортодоксального психоаналізу (З. Фройд).

23. Індивідуальна психологічна концепція особистості А.Адлера: ядро і периферія особистості, модель самореалізації, досконалість, психотерапія, практичне застосування.

24. Епігенетична концепція особистості Е.Еріксона: ядро і периферія особистості, психоаналітичний підхід, его-психологія.

25. Теорія соціального навчання (Б. Уотсон, Д. Скіннер)

26. Концепція когнітивних конструктів Д.Келлі: ядро і периферія особистості, модель узгодження, варіант когнітивного дисонансу.

27. Органоцентрична феноменологічна клієнт центрована система К. Роджерса.

28. Гуманістична концепція А.Маслоу: ядро і периферія особистості, модель активації, гуманістичний і транс персональний напрямок.

29. Проблеми професійної діяльності практичного психолога, що потребують використання математичних методів.

30. Основні напрямки статистичного аналізу даних у психології.

31. Одиниці вимірювання психічного. Типи вимірювальних шкал. Одиничне та сумарне вимірювання.

32. Способи представлення результатів. Таблиця. Числове представлення. Графічні способи представлення.

33. Методи кореляційного аналізу.

34. Знаходження статистично достовірних відмінностей: критерій χ^2 , його застосування, вирахування та інтерпретація, t-критерій Стюдента.

35. Психометричні характеристики тесту.

36. Шкала стенів та її вирахування.

37. Шкала станайнів та їх вирахування.

38. Поняття факторного, кластерного та клайк-аналізу.

39. Поняття про темперамент. Фізіологічні механізми темпераменту. Темперамент та індивідуальний стиль діяльності.

40. Статева диференціація. Психофізіологічні особливості функціонування чоловіка та жінки.
41. Психофізіологічні характеристики емоційних станів (процеси, стани, властивості).
42. Конституційні типології (за Е.Кречмер, У.Шелдон).
43. Історія виникнення та розвитку клінічної психології та її основних галузей.
44. Класифікація та характеристика методів дослідження в клінічній психології.
45. Основні проблеми та принципи альтернативи клінічної психології.
46. Історія вивчення та поняття внутрішньої картина хвороби та внутрішньої картина здоров'я. Психодіагностика внутрішньої картини хвороби.
47. Соціально-конституційні та індивідуально-психологічні фактори захворювання в психології хворого. Концепція Н. Пезашкіана в клінічній психології.
48. Роль А. Кемпінські, Е. Кречмера, Б. Зейгарнік у розвитку клінічної психології.
49. Явище неврозу. Особливості неврозу в дітей та підлітків.
50. Психологія лікаря. Синдром професійного вигорання у медичних працівників.
51. Психосоматика серцево-судинних захворювань. Психологічна допомога кардіохворим.
52. Психосоматика онкологічних захворювань. Психологічна допомога онкохворим.
53. Визначення поняття спілкування у психології. Види спілкування. Структура спілкування. Визначення поняття «комунікація».
54. Комунікативна сторона спілкування. Поняття комунікації. Комунікативні бар'єри.
55. Вербальні та невербальні засоби комунікації. Особливості невербальних засобів комунікації в різних культурах.
56. Перцептивна сторона спілкування. Поняття соціальної перцепції. Явище каузальної атрибуції.
57. Визначення та основні ознаки групи. Критерії класифікації груп.
58. Ефекти міжособистісного сприймання (ореолу, первинності, новизни). Явище стереотипізації.
59. Великі соціальні групи. Психологічні особливості етнічних груп. Поняття про «національний характер».
60. Малі соціальні групи. Структура групи. Динамічні процеси в малих групах.
61. Конформізм та конформність. Чинники конформної поведінки. Феномен групового тиску.
62. Лідерство та керівництво в малих групах. Теорії походження лідерства та керівництва. Стилi лідерства та керівництва.
63. Психодіагностика в системі психології: її сутність як науки та

завдання загальної психодіагностики.

64. Становлення психодіагностики як науки, історія розвитку.

65. Процес та етапи психодіагностичного процесу. Поняття психодіагностичного діагнозу.

66. Тест як основний психодіагностичний інструмент. Узагальнена класифікація психодіагностичних методів.

67. Основні вимоги до тестів (застосування шкали інтервалів, надійність, валідність, дискримінативність, норма тесту, соціокультурна адаптованість тесту тощо).

68. Вимоги до користувачів психодіагностичних методик.

69. Психодіагностика інтелекту.

70. Психодіагностика особистості.

71. Характеристика проективного підходу в психодіагностиці.

72. Діагностика індивідуально-типологічних особливостей.

73. Типології темпераменту та їх характеристика з позиції диференціальної психології.

74. Проблеми етики психологічного дослідження.

75. Предмет вікової психології як науки. Поняття про розвиток, дозрівання та ріст.

76. Основні критерії та підходи вікової періодизації.

77. Дослідження близнюків в диференціальній психології.

78. Дослідження вікових відмінностей у диференціальній психології: поперечний (когортний) та поздовжній (лонгitudний) підходи.

79. Предмет психології праці та основні завдання психології праці. Міждисциплінарні зв'язки психології праці.

80. Трудова адаптація: її сутність, характеристика та роль у побудові кар'єри фахівця.

81. Теоретико-методологічні засади дослідження професійної діяльності у XX столітті.

82. Характеристика основних методів психології праці.

83. Вплив фізичного і соціального середовища на безпеку праці.

84. Методи вивчення і аналіз причин нещасних випадків на виробництві. Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки працівників у професійній діяльності.

85. Теоретико-методологічні основи інженерної психології. Специфіка методів інженерної психології.

86. Особливості й класифікація систем «людина-машина» (СЛМ). Оператор у системі «людина-машина» (СЛМ) і загальна схема його діяльності. Прийняття рішень оператором.

87. Професійні дії й професійні завдання в праці оператора. Основи проектування систем «людина-машина» (СЛМ).

88. Психологічні особливості системи «людина-комп'ютер». Впровадження комп'ютерних технологій в організаціях. Комп'ютер у діяльності психолога.

89. Юридична психологія як наукова дисципліна.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варій М.Й. Психологія: навчальний посібник. 3-тє вид. К.: Центр учбової літератури, 2019. – 288 с.
2. Волошина В.В., Долинська Л.В. Загальна психологія: підручник. 3-тє вид. К.: Центр учбової літератури, 2019. – 280 с.
3. Джонсон Девід В. Соціальна психологія: [тренінг міжособистісного спілкування] / Девід В. Джонсон ; пер. з англ. В. Хомика. – К. : Вид. дім “КМ Академія”, 2003. – 288 с.
4. Дрозденко К.С. Загальна психологія в таблицях і схемах: навч. посібник. 2-ге вид. К.: Професіонал, 2017. – 304с
5. Загальна психологія : підруч. для студ. ВНЗ / [С. Д. Максименко, В. О. Зайчук та ін.] ; за заг. ред. С. Д. Максименка. – 2-е вид., переробл. і доповн. – Вінниця : Нова кн., 2004. – 704 с.
6. Загальна психологія: Практикум : навч. посіб. для студ ВНЗ / Волошина В. В., Долинська Л. В., Ставицька С. О. – К. : Каравела, 2006. – 280 с.
7. Павелків Р. В. Загальна психологія : підручник / Р. В. Павелків ; М-во освіти і науки України. – Вид. 3-є, доповн. – К. : Кондор, 2009. – 572 с.
8. Палій А. А. Диференціальна психологія: навч. пос. /А.А. Палій. – К. :Академвидав, 2010. – 432с.
9. Пальм Г.А. Загальна психологія: навч. посібник. 2-ге вид. К.: ЦУЛ, 2019. – 256 с.
10. [Партико Т. Б. Загальна психологія : підручник / Партико Т. Б. – К. : Вид. дім „Ін Юре”, 2008. – 416 с.](#)
11. Поліщук В.М. Вікова та педагогічна психологія (програмні основи, змістовні модулі, інформаційне забезпечення): навч.- мет. посібник. Суми: Університетська книга, 2019. 352с.
12. Копець Л. В. Психологія особистості : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Л. В. Копець. – К. : Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 458 с.
13. Кутіщенко В.П., Ставицька С.О. Психологія розвитку та вікова психологія: практикум. К.: Каравела, 2009. 448 с.
14. Ліфарева Н.В. Психологія особистості: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 240 с.
15. Максименко С.Д. Загальна психологія: навч. посібник. К.: Алерта, 2019. – 272 с.
16. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. 3-е вид. К.: Видавничий Дім «Слово», 2019. 464 с.
17. Москалець В.П. Загальна психологія: підручник. К.: Ліра. К, 2019. – 564 с.
18. М’ясоїд П.А. Курс загальної психології: підручник. Т.1. К.: Алерта, 2018. 496с.

- 19.Пальм Г.А. Загальна психологія: навч. посібник. 2-ге вид. К.: ЦУЛ, 2019. – 256 с.
20. Савчин М., Василенко Л. Загальна психологія: підручник. 3-тє вид. К.:ВЦ «Академія», 2018. – 344 с.
- 21.Савчин М., Василенко Л.. Вікова психологія: навч. посібник. 3-тє вид. К.:ВЦ «Академія», 2017. 368с.
- 22.Сергеєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П., Пасєка О.В. Загальна психологія: навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. –320с.
- 23.Скрипченко О.В. Загальна психологія: підручник. К.:Каравела, 2019. – 464 с.
- 24.Терлецька Л.Г. Вікова психологія і психодіагностика. К.: Видавничий дім «Слово», 2013. 608 с.
- 25.Цимбалюк І. М. Загальна психологія. Модульно-рейтинговий курс для студентів вищих навчальних закладів / І. М. Цимбалюк, О. Ю. Яницька. – К. : ВД „Професіонал”, 2004. 304 с.

СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ

Порядок оцінювання: конкурсний бал вступника *для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти* оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів *(фаховий іспит)*. Фаховий іспит відбувається у формі комп'ютерного тестування. За кожну правильну відповідь тестового завдання (20 завдань) вступнику нараховується 5 балів.

Результати виконання завдань дозволяють виявити рівень підготовки вступника:

- 1 рівень (високий): 200-180 балів;
- 2 рівень (середній): 179-160 балів;
- 3 рівень (достатній): 159-140 балів;
- 4 рівень (низький): 139-100 балів.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Олег ДИКИЙ